Opłata pocztowa uiszczona gotówką.
Nr. 19. Warszawa, dnia 31 lipca 1939 r. **Rok XXII.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł. 25 gr.**
Prenumeratę należy wpłacać na konto P.K.O. Nr 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.".
Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.
Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników wyłącznie za zaliczeniem pocztowym.
Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr 30197 z podaniem tytułu wpłaty.
Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł, 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.
Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.
Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20. Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40

TREŚĆ.
A. DZIAŁ URZĘDOWY.
II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 33 — 38.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.
I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 62 — 64.

II. MONITOR POLSKI Nr Nr 160 — 167.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

155.

OKÓLNIK Nr 33.

z dnia 21 lipca 1939 r.

o zadłużeniach względem Skarbu Państwa

(Nr AP. 26/18).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz do Zarządów Miejskich i Zarządów Gminnych.

Przy sposobności egzekwowania należności powstałych z tytułu przebranego uposażenia służbowego funkcjonariuszów państwowych, niespłaconej zaliczki na uposażenie itp. poszczególne urzędy i instytucje państwowe zwracają się o informacje co do stanu majątkowego dłużników względnie o tym, czy zmarli dłużnicy pozostawili majątek, wystarczający na pokrycie długu.

W związku z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia i zarządza co następuje:

1) Władzami, powołanymi do udzielania informacyj w sprawach wyżej oznaczonych, są zarządy gminne i miejskie, jako posiadające dane o stanie majątkowym mieszkańców osiedla.

2) Zarządy gminne i miejskie na prośby zainteresowanych urzędów i instytucyj mają wydawać zaświadczenia, w których powinny być stwierdzone: stan majątkowy dłużnika i jego dochody, stan rodzinny i inne okoliczności, charakteryzujące stan majątkowy.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

156.

OKÓLNIK Nr. 34

z dnia 19 lipca 1939 r.

o badaniu zaświadczeń praktyki przy robotach budowlanych

(Nr BB. 1-59/39).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Stwierdzono w pewnym konkretnym przypadku, że zaświadczenie z praktyki, odbytej przy robotach budowlanych w służbie prywatnej, wydane w celu dopuszczenia do egzaminu, przewidzianego w artykułach 361 — 364 prawa budowlanego, zawierało dane niezgodne ze stanem rzeczywistym i wprowadzało władzę w błąd co do charakteru i czasu tej praktyki.

Przywiązując niezmierną wagę do należytego odbycia wymaganej praktyki budowlanej, jako do koniecznego uzupełnienia wiedzy teoretycznej, bez którego utrzymanie odpowiedniego poziomu sztuki budowlanej i bezpieczeństwa w budownictwie jest niemożliwością, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza co następuje:

1) Przy przyjmowaniu podań o dopuszczenie do egzaminów z art. 361 — 364 prawa budowlanego władze administracji ogólnej zwracać będą uwagę interesowanym, że przy ocenie przedstawianych świadectw praktyki, miarodajne będą następujące zasady:

Zaświadczenia praktyki powinny podawać dokładnie poszczególne okresy tej praktyki ze ścisłym wymienieniem robót budowlanych tak, by nie nasuwały żadnych wątpliwości co do rozmiaru zdobytej przez kandydata wiedzy praktycznej. Zaświadczenia te powinny zatem ustalać, że przy robotach budowlanych na konkretnej budowie, lub przebudowie praktykant w czasie określonym dokładnie początkową i końcową datą brał udział np. przy wytyczaniu budowy, przy pomiarze robót ziemnych, przy badaniu zbrojenia stropów żelbetonowych przy wykonywaniu prób betonu, przy prowadzeniu dziennika budowy itp. czynnościach, o charakterze wykonawczym. Wspomniane daty nie mogą w żadnym razie pokrywać się z datami praktyki na innej budowie i powinny o ile możności precyzować czas pracy praktykanta przy każdym zadaniu praktycznym z osobna.

Do omawianych prac nie mogą być zaliczane prace projektodawcze, rachunkowe lub administracyjne w biurze, choćby nawet miały związek z wykonywanymi robotami budowlanymi. Wyjątkowo mogą być traktowane prace przy rysunkach roboczych, kosztorysowaniu robót budowlanych i sprawdzeniu rachunków tych robót, które to prace nie mogą być wykonywane bez dokładnej znajomości materiałów, konstrukcji i sposobu wykonania. Ponadto przepisana praktyka powinna być odbytą w zasadzie po ukończeniu studiów teoretycznych, bez których praktykant nie ma możności należytego wykorzystania studium praktycznego. Co najwyżej może być dopuszczalną praktyka po złożeniu pierwszego egzaminu państwowego na Politechnice.

2) Ponieważ wydawanie podobnych zaświadczeń bez prowadzenia ścisłych notatek praktyki jest trudne, władze nadzoru budowlanego będą zalecać, by dla ułatwienia późniejszego stwierdzenia tej praktyki, prowadzone były na budowach dzienniki praktyki według załączonego wzoru i na egzemplarzach, wydanych przez miejscowe władze budowlane. Dzienniki te zaopatrzone podpisami osób, uprawnionych do kierowania robotami budowlanymi, pod których nadzorem odbywaną jest praktyka, będą uważane za równoznaczne z zaświadczeniami, przewidzianymi ustawą.

3) Powyższe zarządzenia nie dotyczą praktyki przy robotach budowlanych w służbie państwowej i samorządowej, a w szczególności praktyki w działach nadzoru budowlanego, w biurach konstrukcyjnych, komitetach i kierownic-

twach budowy, gdzie z uwagi na prowadzoną ewidencję prac odtworzenie zakresu i czasu praktyki jest łatwiejsze. Poza tym odmienne traktowanie zaświadczeń praktyki w służbie państwowej i samorządowej jest uzasadnione tym, że praktyka ta daje możność zetknięcia się z zagadnieniami dużej wagi i różnorodnymi, zapewniając w większym stopniu wszechstronność zdobytej wiedzy praktycznej, niż praktyka w służbie prywatnej, gdzie ekonomia czasu i wydajność pracy nakazują raczej specjalizację w ściśle ograniczonym kierunku.

Niniejszy okólnik zechcą PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) przesłać wszystkim technicznym związkom zawodowym i uczelniom technicznym na terenie Województwa (m. st. Warszawy) z prośbą o podanie go do jak najszerszej wiadomości interesowanych z równoczesną zachętą do odbywania praktyki w służbie państwowej i samorządowej, jako dającej większe korzyści praktyczne i szersze pole pracy zawodowej.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

(Pierwsza stronica)

DZIENNIK PRAKTYKI

przy robotach budowlanych w służbie prywatnej

Imię i nazwisko praktykanta ____

Data i miejsce urodzenia ____

Odbyte studia techniczne i daty egzaminów ____

Praktykę odbyto

przy budowie w czasie od — do ____ pod nadzorem ____

(imię, nazwisko i Nr rejestru uprawnień osoby uprawnionej do kierowania robotami budowl.)

Niniejszy dziennik zawierający ____ stron, ponumerowanych i zeszytych sznurem, którego obydwa końce zostały przymocowane za pomocą urzędowej pieczęci lakowej do ostatniej strony dziennika, wydano dnia ____ 19__ r. panu ____, który zgłosił zamiar odbycia praktyki przy robotach budowlanych w służbie prywatnej.

(miejscowość i data) (podpis kierownika urzędu nadzoru budowlanego)

(Dalsze stronice)

L. p.	Data	Zadanie praktyczne	Szczegółowe sprawozdanie z wykonania zadania praktycznego	Ocena pracy przez osobę nadzorującą i uwagi władz nadzoru budowlanego

157.

OKÓLNIK Nr 35

z dnia 22 lipca 1939 r.

o projektach schronów przeciwlotniczych

(Nr SB. 28-248/1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Prezydentów i Burmistrzów Miast.

Wobec wątpliwości nastręczających się co do sposobu sporządzania projektów (planów) schronów, określonych w §. 39 i 40 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1928 r. o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej—Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 278 (schrony IV kategorii według wytycznych Inspektora Obrony Powietrznej Państwa) i w związku z okólnikiem Nr 4 z dnia 30 stycznia 1939 r. o opłatach za czynności przy zatwierdzaniu projektów schronów, (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 2 poz. 5) zarządza się co następuje:

1. Załączenie planu orientacyjnego, określonego w § 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 2 lipca 1929 r. o sporządzaniu i zatwierdzaniu projektów robót budowlanych i o trybie postępowania przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 456), do projektu schronu wtedy tylko jest konieczne, gdy projektuje się schron wolnostojący, natomiast jest zbędne, gdy schron ma być urządzony w budynku.

2. Załączenie do projektu planu sytuacyjnego, sporządzonego w sposób, podany w § 2 pkt. 2 cytowanego rozporządzenia z dnia 2 lipca 1929 r., jest konieczne tylko wówczas, gdy projektuje się schron wolnostojący; w razie gdy chodzi o schron w budynku, wystarcza podanie sytuacji schronu na odbitce projektu (planu) budynku, a gdy takiego właściciel nie posiada— na obrysie budynku w skali 1:100. Na projekcie należy oznaczać użyteczne powierzchnię i kubaturę schronu oraz ilość osób, dla jakiej jest przeznaczony.

3. W razie, gdy schron wolnostojący ma być budowany ściśle według typu zaakceptowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wystarcza przedstawienie planu orientacyjnego i sytuacyjnego, natomiast zbędne jest przedstawianie rzutu, przekrojów, widoków i obliczeń statycznych.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

158.

OKÓLNIK Nr 36

z dnia 22 lipca 1939 r.

o przestrzeganiu obowiązków kierownika robót budowlanych

(Nr BB-1·61)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Przewodniczących Wydziałów Pow. i Prezydentów Miast.

W czasie odbywanych lustracyj stwierdziłem, że kierownicy robót budowlanych wykazują zbyt małą obowiązkowość i słabe poczucie odpowiedzialności za stan tych robót, za należyte wykorzystanie miejsca, czasu, materiału i sił roboczych, a nawet za przestrzeganie obowiązujących przepisów o nadzorze i bezpieczeństwie pracy (rozp. z 14.IX 1935 r. Dz. U. R. P. Nr 70 poz. 438 i rozp. z 23.V 1935 r. Dz. U. R. P. Nr 50 poz. 329). Obecność ich na budowie zależy przeważnie od stopnia osiąganych z tego tytułu korzyści materialnych, faktyczne więc kierownictwo robót spoczywa przeważnie w ręku osób nieuprawnionych do kierowania robotami budowlanymi.

Celem zapobieżenia podobnym zaniedbaniom obowiązków kierownika robót budowlanych zarządzam, co następuje:

1) Organa nadzoru budowlanego będą przestrzegały, by stosownie do przepisów § 7 i następnych cytowanego rozp. z dnia 14.IX 1935 r. w dzienniku budowy oznaczone były z góry dnie i godziny obecności kierownika robót budowlanych na budowie, oraz by każdorazowa obecność tegoż kierownika, jak również wszelkie dokonane przez niego odbiory i oględziny robót, a zwłaszcza w momentach technicznie ważnych, jak wytyczanie budowy, próby wytrzymałości, sprawdzanie uzbrojeń, badanie rusztowań itp., były w tymże dzienniku budowy notowane. Brak omawianych zapisów należy uważać za niedopuszczalny objaw zaniedbania i lekceważenia obowiązków kierownika robót budowlanych, co daje dostateczną podstawę do pociągnięcia go do odpowiedzialności dyscyplinarnej z art. 402 prawa budowlanego.

2) Wspomniane wyżej organa dopilnują, by oznazcone z góry dnie i godziny obecności kierownika robót budowlanych na budowie odpowiadały rozmiarom budowy, oraz trudnościom technicznym, wynikającym z projektu lub warunków lokalnych i w razie potrzeby wydadzą stosowne zarządzenia na podstawie § 3 ust. (2) pkt a cyt. rozp. z 14.IX 1935 r. Obecność kierownika przynajmniej raz dziennie na każdej budowie, a zwłaszcza w czasie wykonywania robót ziemnych, fundamentowych, konstrukcyj żelbetowych, stropów i dachów, należy uważać za nieodzowną, sprawowanie zaś kierownictwa robót poza stałym miejscem zamieszkania kierownika za niedopuszczalne, o ile funkcyj kie-

rownika nie pełni w czasie jego nieobecności odpowiednio uprawniony zastępca. Na budowach większych lub posiadających konstrukcje skomplikowane, należy wymagać stałej obecności kierownika robót budowlanych albo jego zastępcy.

3) Kierownictwo robót na budowach państwowych należy powierzać specjalnie do tego celu wyznaczonemu i w miarę możności stale obecnemu na budowie urzędnikowi, płatnemu w całości lub częściowo z kredytów rzeczowych danej budowy, albo też uprawnionej do kierowania robotami budowlanymi osobie prywatnej, z którą umowa powinna określać ściśle obowiązek stałego kiarownictwa na miejscu budowy, lub godziny obecności, zapisane w dzienniku budowy. Obowiązki te nie mogą powodować jakichkolwiek dopłat do ustalonego ryczałtowo wynagrodzenia za kierowniotwo, jeżeli budowa wykonywana jest zgodnie z ustelonymi z góry terminami.

4) Władze budowlane, sprawujące bezpośredni lub pośredni nadzór nad wykonywaniem robót budowlanych przy każdej nadarzającej się okazji sprawdzać będą, czy obecność na budowie kierownika robót lub jego uprawnionego zastępcy odpowiada potrzebom danej budowy i zobowiązaniom, ustalonym w dzienniku budowy, a gdy chodzi o budynki państwowe, zobowiązaniom wynikającym z umów, czy też zarządzeń służbowych. Wszelkie zaniedbania tych obowiązków traktowane będą jako podlegające karom, przewidzianym w art. art. 399 i 402 prawa budowlanego, a nawet jako uprawniające do wstrzymania robót budowlanych, jeżeli brak dostatecznego nadzoru ze strony kierownika robót może spowodować niebezpieczeństwo dla życia albo zdrowia ludzkiego.

Za przestrzeganie powyższych zarządzeń czynię PP. Wojewodów, Komisarza Rządu, Przewodniczących Wydz. Powiatowych i Prezydentów Miast osobiście odpowiedzialnymi, a na przeprowadzenie akcji kontrolnej, potrzebnej do poprawy obecnego stanu rzeczy, udzielam terminu do dnia 1 września br.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

159.

OKÓLNIK Nr. 37

z dnia 26 lipca 1939 r.

o wykazie osób czerpiących zyski z nierządu

(Nr AP. 96/1).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Nawiązując do okólnika Nr 206 z dnia 24.XII. 1931 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 21 poz. 339) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych znosi obowiązek nadsyłania wykazów osób, podejrzanych o handel kobietami i sutenerów, przewidziany w pkt. 4 działu Departamentu Administracyjnego cytowanego okólnika.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

160.

OKÓLNIK Nr 38

z dnia 21 lipca 1939 r.

o sposobie prowadzenia robót budowlanych w resorcie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(Nr BB. 1-60/39)

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Wobec podnoszonych wątpliwości przez niektóre urzędy i zastrzeżeń Najwyższej Izby Kontroli co do sposobu prowadzenia budowli szkolnych oraz innych budowli w resorcie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśniam i zarządzam co następuje:

1) Przeprowadzenie większych robót budowlanych w związku z nową budową, przebudową, adaptacją i kapitalnym remontem, należy dokonywać przy pomocy Komitetów Budowy.

2) Komitety Budowy mogą być dwojakiego rodzaju:

a) Komitety Budowy, jako ciało doradcze, względnie organy pomocnicze rządowych władz budowlanych, powoływane w związku z przeprowadzeniem państwowych robót budowlanych t. j. wykonywanych z funduszów państwowych na gruncie, stanowiącym własność Skarbu Państwa.

b) Komitety Budowy powoływane do przeprowadzania robót budowlanych na gruntach państwowych z udziałem funduszów prywatnych i na gruntach prywatnych z udziałem funduszów państwowych.

3) Oba rodzaje Komitetów Budowy powołuje i rozwiązuje właściwa rządowa władza budowlana na wniosek władzy szkolnej i zgodnie z tym wnioskiem wyznacza przewodniczącego oraz ustala skład Komitetu.

Organizację i zakres działania Komitetów Budowy pierwszego rodzaju (2a) reguluje okólnik b. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 7.X.1931 r. Nr I. 2456/31 z tą zmianą, że Komitetom tym przysługuje prawo kontroli robót budowlanych i przedstawienia swoich uwag i wniosków rządowym władzom budowlanym, wykonującym budowę lub Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, tudzież Kuratorium Okręgu Szkolnego lub Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Organizacja i zakres działania Komitetów Budowy drugiego rodzaju (2b) zostają ustalone w załączonym regulaminie, przy czym Komitety takie upoważnione będą na wniosek przedsta-

wiciela rządowej władzy budowlanej, podejmować uchwały, dotyczące wszelkich wypłat i prowadzić zgodnie ze wskazaniami rządowej władzy budowlanej książkowość rachunkowo-techniczną, jak również aprobować projekty i kosztorysy przesyłane do akceptacji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przed zatwierdzeniem ich przez rządową władzę budowlaną. Komitety takie upoważnione będą nadto do przeprowadzania przetargów i zawierania umów z warunkiem zatwierdzenia przez rządową władzę budowlaną i obowiązane są stosować się ściśle do przepisów budowlanych rządowych, określonych ostatnio w okólniku Ministra Spraw Wewnętrznych Nr 6 z dnia 27.I. 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 2, poz. 13) z uwzględnieniem zmian, wynikających z niniejszego okólnika.

4) Oba rodzaje Komitetów Budowy obowiązane są do składania sprawozdań zarówno rządowym władzom budowlanym, jak i szkolnym.

5) Przeprowadzenie kolaudacji robót, prowadzenie ewidencji i sprawozdawczości budowlanej bez względu na rodzaj Komitetu Budowy, należy do rządowej władzy budowlanej.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

REGULAMIN KOMITETÓW BUDOWY GMACHÓW SZKOLNYCH

wykonanych na gruntach państwowych z udziałem funduszów prywatnych i na gruntach prywatnych z udziałem funduszów państwowych.

Zadania.

Komitet Budowy jest organem, powołanym do przeprowadzenia budowy, przebudowy lub remontu kapitalnego gmachów szkolnych.

Do zadań Komitetu Budowy należy więc: opracowanie programów budowy, szkiców, projektów, kosztorysu, planu finansowego, przeprowadzenie przetargu, zawarcie umów z kierownikiem, przedsiębiorcami, majstrami, dostawcami itp., uchwalanie wypłat, śledzenie za postępem robót oraz wykonywanie wszelkich czynności, związanych z przeprowadzeniem budowy.

Skład.

Komitet Budowy składa się z 5—7 członków.

W skład ten wchodzą: Dyrektor zainteresowanej uczelni, przedstawiciel urzędu wojewódzkiego lub Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (delegat techniczny), przedstawiciele grona nauczycielskiego i zainteresowanych w budowie czynników społecznych, mianowani na wniosek Kuratorium Okręgu Szkolnego przez Wojewodę, o ile chodzi o budowę szkół, podległych Kuratorium, lub na wniosek Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w pozostałych wypadkach.

Przewodniczący.

Przewodniczącego Komitetu Budowy mianuje Wojewoda (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych) na wniosek Kuratorium Okręgu Szkolnego (Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego).

Przewodniczący zwołuje posiedzenie Komitetu Budowy

a) wedle własnego uznania, co najmniej raz w miesiącu,

b) na wniosek, zgłoszony przez 2 członków Komitetu Budowy,

wreszcie

c) na wniosek technicznego delegata;

czuwa nad prawidłowym przebiegiem posiedzeń; podaje sekretarzowi treść zapisów, pomieścić się mających w protokole; czuwa nad prawidłowym spełnieniem czynności, zleconych członkom Komitetu; czuwa nad postępem wykonania całokształtu budowy; na podstawie wniosków delegata technicznego, uchwalonych na posiedzeniach Komitetu, zarządza wypłatę lub przedstawia Kuratorium Okręgu Szkolnego lub Urzędowi Wojewódzkiemu wnioski o wypłatę wszelkich należności.

Delegat techniczny Komitetu Budowy.

Delegat techniczny rządowej władzy budowlanej sprawuje czynności nadzoru policyjno-budowlanego, techniczno-finansowego i techniczno-gospodarczego nad przeprowadzeniem budowy. Do zadań tych należą wszelkie czynności złączone z pracami wstępnymi jak i współdziałania z właściwymi władzami przy ustalaniu wstępnego programu budowy, przy wyborze i zakupieniu placu pod budowę, opracowaniu dla Komitetu wniosku na zawarcie umowy z architektem lub budowniczym o opracowanie szkiców, projektu, kosztorysu, rysunków wykonawczych, oraz o wykonanie nadzoru i kierownictwa budowy; opracowanie wniosku co do sposobu przeprowadzenia robót (w przedsiębiorstwie generalnym, czy cząstkowym) przygotowanie i przeprowadzenie czynności przetargowych, sformułowanie wniosków co do rozdania robót i treści umowy z przedsiębiorcami, kontrola i nadzór nad wykonywaniem umów z przedsiębiorcami pod względem technicznym i gospodarczym, opracowanie wniosków co do częściowych wypłat należności przedsiębiorców za wykonane roboty, stawianych na podstawie rachunków, sprawdzanych przez kierownika budowy, a potwierdzonych przez tegoż delegata technicznego; wreszcie wniosków, dotyczących kolaudacji budowy na podstawie sporządzonego przez kierownika budowy operatu kolaudacyjnego.

Członkowie Komitetu.

Członkowie Komitetu biorą udział w posiedzeniach, których bez usprawiedliwienia opuszczać nie mogą, stawiają wnioski, zmierzające do jak najlepszego rozwiązania projektu budynku i jak najkorzystniejszego przeprowadzenia budowy.

Członkowie Komitetu Budowy mają prawo wglądu we wszystkie akta i dokumenty Komitetu Budowy i Kierownictwa robót, mają prawo wolnego wstępu na plac budowy w celu badania postępu robót i jakości ich wykonania.

Członkowie Komitetu Budowy komunikują spostrzeżenia swoje przewodniczącemu, w ich kompetencji nie leży jednak wydawanie jakichkolwiek bezpośrednich zarządzeń na budowie. Te ostatnie wydawać może tylko przewodniczący i delegat techniczny — każdy w swoim zakresie działania — przez wpisanie treści zarządzenia do dziennika budowy.

Sekretariat.

W razie koniecznej potrzeby Komitet Budowy ma prawo powołać do prowadzenia protokółów, prac kancelaryjnych, rachunkowych itp. sekretarza, który jednak nie jest członkiem Komitetu Budowy. Normalnie czynności te spełnia jeden z członków Komitetu Budowy.

Sekretarz podlega służbowo przewodniczącemu Komitetu Budowy.

O ile Komitet Budowy prowadzi przekazane przez władze czynności gospodarcze i rachunkowe, sekretarzowi mogą być dodane siły pomocnicze.

Doradcy i rzeczoznawcy.

Komitet Budowy ma prawo powoływania doradców i rzeczoznawców w wydatkach gdy tego zajdzie potrzeba. Z reguły w tym charakterze biorą udział w posiedzeniach Kierownik Budowy i ewentualnie projektodawca.

Plan budowy.

Do wykonania szkiców, projektu, kosztorysu i rysunków wykonawczych powołuje Komitet architekta lub budowniczego, z którym zawiera umowę. Analogiczne umowy zawiera Komitet budowy na opracowanie projektu i kosztorysu robót instalacyjnych.

Kierownik budowy.

Temu samemu architektowi lub innemu fachowcowi zleca Komitet Budowy na podstawie tej samej lub osobnej umowy czynności ogólnego kierownika budowy. Na większych robotach mogą być powołani nadto specjalny kierownik architektoniczny dla robót, dotyczących zewnętrznego wyglądu oraz kierownicy robót instalacyjnych. Do zadań kierownika, określonych umową, należy techniczne przeprowadzenie budowy tj. nadzór, kierownictwo, sprawdzanie rachunków i rachunkowość techniczna i w tym zakresie kierownik budowy obciążony jest całkowitą odpowiedzialnością za trwałość, celowość i terminowość wykonania budowy, tudzież za prowadzenie jej zgodne z przepisami, a w szczególności z instrukcją b. M. R. P. z 29.VII 1931 r. Nr I-2146/31.

W tym względzie obowiązuje kierownika:

a) stosowanie obowiązujących przepisów, instrukcji, norm oraz prawideł nauki technicznej, dotyczących wykonywania odnośnej gałęzi robót, jakości i odbioru materiałów, względnie gotowych elementów budowlanych oraz jakości i wytrzymałości gruntu, w szczególności zaś stosowanie szczegółowych warunków budowy i odbioru materiałów, jakie bywają wymagane w umowach, zawieranych z przedsiębiorcami,

b) stosowanie obowiązujących w budownictwie państwowym norm administracyjnych i rachunkowych,

c) stosowanie przepisów ustaw socjalnych, dotyczących ubezpieczeń społecznych (ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie od wypadków itp.) oraz ustaw normujących stosunek pracy (pracownicy umysłowi i robotnicy) o ile przepisy te dotyczą obowiązków kierownika robót lub pracodawcy,

d) stosowanie postanowień umów (załączników umów), zawartych z przedsiębiorcami lub dostawcami,

e) stosowanie się do wydanych przez urzędowe władze budowlane oraz kontrolę Państwa przepisów, zarządzeń i poleceń.

Przetargi.

Przetargi na roboty lub dostawy przeprowadza Komitet Budowy przy pomocy Komisji Przetargowej, w której skład wchodzą: delegat techniczny jako przewodniczący oraz dwóch członków Komitetu Budowy. Komisja Przetargowa podejmuje uchwałę większością głosów. W posiedzeniach Komisji bierze udział w charakterze doradcy kierownik budowy, a poza tym ewentualnie delegat Izby Kontroli Państwa, która winna być powiadomiona o przetargu.

Odpowiedzialność.

Członkowie Komitetu Budowy, będący funkcjonariuszami państwowymi, odpowiadają za swe czynności wymienione wyżej, stosownie do istniejących przepisów o odpowiedzialności służbowej.

Odpowiedzialność projektodawcy, kierownika budowy, sekretarza, rzeczoznawców itp., o ile nie są funkcjonariuszami państwowymi, normuje zawarta z nimi umowa.

Wynagrodzenie.

Przewodniczący, delegat techniczny i ewentualnie sekretarz Komitetu Budowy pobierają za czynności w Komitecie wynagrodzenie z funduszów budowy w wysokości określonej specjalnymi zarządzeniami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wydanymi w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Pozostałym członkom Komitetu Budowy może być przyznane odpowiednie wynagrodzenie z funduszów budowy za zgodą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wynagrodzenie projektodawcy, kierownika budowy, rzeczoznawców itp. regulują umowy, oparte na normach, stosowanych przez rządowe władze budowlane.

Tajemnica.

Członków Komitetu Budowy obowiązuje tajemnica służbowa co do wszystkich spraw,

związanych z pracami Komitetu i prowadzeniem budowy, a w szczególności co do kosztorysów urzędowych rozpisanych przetargów, ofert itp.

Uchwały.

Do powzięcia uchwał potrzebna jest prócz przewodniczącego obecność przynajmniej dwóch członków Komitetu, w tym delegata technicznego. Postanowienia Komitetu Budowy zapadają większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Uchwała Komitetu zakwestionowana przez przewodniczącego delegata technicznego, musi być bezzwłocznie przedstawiona rządowym władzom budowlanym i szkolnym do wspólnej decyzji.

Realizacja zadania.

Zrealizowanie powierzonego zadania Komitet Budowy powinien przeprowadzić w sposób najkorzystniejszy pod względem należytego przystosowania budynku do celów, jakim ma służyć, i przestrzegania interesów Skarbu Państwa.

Zmiany.

Zmiany zatwierdzonych projektów, kosztorysów umów itp. zasadniczo są niedopuszczalne.

Zmiany omawiane spowodowane nie dającą się uniknąć, ani przewidzieć koniecznością, lub roboty dodatkowe, wymagają zatwierdzenia właściwych władz.

Kolaudacja.

Po ukończeniu budowy, względnie pewnej kategorii robót, Komitet Budowy przedkłada rządowej władzy budowlanej wniosek o przeprowadzenie kolaudacji, tudzież o udzielenie absolutorium Komitetowi Budowy, kierownikowi budowy i delegatowi technicznemu.

Po ostatecznym przeprowadzeniu kolaudacji i udzieleniu absolutorium, następuje rozwiązanie Komitetu Budowy, akty zaś Komitetu zostają przekazane rządowym władzom budowlanym.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

161.

PISMO OKÓLNE

z dnia 19 lipca 1939 r.

o obronie przeciwlotniczej budynków rządowych i samorządowych

(Nr Wojsk. opl. 1a/4/1).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Przygotowanie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w budynkach państwowych, zajmowanych przez władze względnie instytucje rządowe, samorządowe i prywatne bądź też w budynkach państwowych o charakterze mieszkalnym, spowodowało pewne wątpliwości dotyczące ponoszenia kosztów tych przygotowań.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w odniesieniu do wspomnianych budynków obowiązują te same zasady, jakie są przyjęte przy organizowaniu samoobrony w domach mieszkalnych, a mianowicie: lokator (bez względu na to, czy to jest urząd, instytucja itp., czy osoba prywatna) jest odpowiedzialny i ponosi koszty przystosowania zajmowanego pomieszczenia stosownie do wskazówek, zawartych w instrukcjach o przygotowaniu samoobrony, a szczególnie w „Instrukcji dla komendantów obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej domów (bloków) mieszkalnych" Nr Wojsk. opl. 370/1.

Właściciel (dzierżawca) budynku (bez względu na to, kto nim jest) ponosi koszty w zakresie przygotowań budynku jako całości, a szczególnie zorganizowania alarmowania, zaopatrzenia służb i przygotowania urządzeń, mających charakter ogólny dla danego budynku, jeśli budynek ten pod względem przygotowań opl nie jest włączony do bloku.

Natomiast przy systemie blokowym koszty przygotowań poszczególnych budynków blokowych ponoszą proporcjonalnie właściciele (dzierżawcy) tych budynków.

Jeżeli chodzi o budynki państwowe wspomniane wyżej obowiązki właściciela oraz związane z tym koszta obciążają władzę sprawującą bezpośredni zarząd nad daną nieruchomością, a to zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 kwietnia 1924 r. w sprawie budynków państwowych (Monitor Polski Nr 111).

Z pol. DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO
(—) Lubodziecki
KIEROWNIK REFERATU

Otrzymują do wiadomości:

Min. Spraw Wojskowych — D-ca OPL.
„ Komunikacji — Biuro Wojskowe
„ Poczt i Telegrafów — Biuro Wojskowe
„ Rolnictwa i Ref. Roln. — Biuro Wojskowe
„ Przemysłu i Handlu — Biuro Wojskowe
„ Skarbu — Wydział Wojskowy
„ Opieki Społecznej — Samodz. Ref. Wojskowy
„ Wyznań Rel. i Ośw. Publ — Delegat Min. Spraw Wojsk.
„ Sprawiedliwości
„ Spraw Zagranicznych
Komenda Główna Policji Państwowej
Zarząd Główny Związku Straży Pożarnych R. P.
„ „ L. O. P. P.
„ „ P. C. K.

162.

PISMO OKÓLNE

z dnia 20 lipca 1939 r.

o pokrywaniu kosztów przygotowania opl. w blokach domów

(Nr Wojsk. opl. 1a/2/6)

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Stosownie do zarządzenia Pana Ministra z dnia 11 lipca br. Nr Wojsk. opl. 12/30/1 —

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w celu uregulowania sprawy rozłożenia na właścicieli domów blokowych kosztów przygotowania samoobrony, podaje niżej kilka sposobów dla uzyskania właściwego miernika przy rozłożeniu tych kosztów.

Z uwagi na różnorodne warunki lokalne i możliwości załatwienia tej sprawy w sposób najbardziej rzeczowy i sprawiedliwy, zastosowanie jednego tylko miernika na terenie województwa nie jest oczywiście konieczne.

Przykłady:

1. Podział kosztów, przypadających na poszczególne domy blokowe, zależy od wysokości podatku od nieruchomości, płaconego przez właściciela domu blokowego; odnośnie nowych domów zwolnionych od podatku od nieruchomości, należy brać pod uwagę wymiar podatku drogowego.

2. Podstawę podziału kosztów stanowi:
a) podatek od nieruchomości,
b) „ dochodowy.

Każde 100 zł podatku od nieruchomości oraz każde 10 zł podatku dochodowego stanowią 1 pkt., np.:

podatek od nieruchomości	— 2.000 zł	= 20 pkt.
„ dochodowy	— 300 zł	= 30 pkt.
	Razem	50 pkt.

dla danego domu.

3. W zależności od charakteru miejscowości organizującej samoobronę, zarząd gminy we własnym zakresie wymierza właścicielom budynków na oplg. kwoty, wynoszące 0,5%—3% wartości szacunkowej budynku.

Ministerstwo podając powyższe rozwiązania jako przykładowe zaznacza, że nie kładzie specjalnego nacisku, aby jedna z podanych wyżej koncepcji była bezwzględnie stosowana, gdyż zależnie od warunków, mogą być również stosowane inne koncepcje podziału kosztów z zastrzeżeniem jednak uprzedniego porozumienia się z lokalnymi stowarzyszeniami właścicieli nieruchomości.

Techniczne przeprowadzenie poruszonej w przykładach sprawy należy zorganizować w taki sposób, aby zarządy gmin w porozumieniu ze związkami (stowarzyszeniami) właścicieli nieruchomości ustaliły jeden z wymienionych wyżej kluczy (względnie inny), który ma obowiązywać na terenie danego osiedla.

Jednocześnie Ministerstwo podkreśla, że sprawa ta powinna być załatwiona natychmiast, aby położyć kres dowolnościom w tym kierunku, stosowanym przez poszczególne zarządy gmin, a nawet przez pojedyńczych komendantów opl. bloków.

Z pol. DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO
(—) Lubodziecki
KIEROWNIK REFERATU

163.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam stowarzyszeniu „Rodzina Policyjna" w Warszawie pozwolenia na ustanowienie i używanie chorągwi według załączonego wzoru*).

Chorągiew ta może być używana przy zbiorowych wystąpieniach Zarządu wspomnianego stowarzyszenia i jego członków.

(Warszawa, dnia 21 lipca 1939 r. Nr AP. 3/334)

Za MINISTRA
(— Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

164.

PISMO OKÓLNE

z dnia 21 lipca 1939 r.

o kłusownictwie.

(Nr AP. 38/58)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Według posiadanych informacyj niektóre powiatowe władze administracji ogólnej zbyt liberalnie traktują wydawanie pozwoleń na broń myśliwską, dzięki czemu wielu mieszkańców, szczególnie osiedli wiejskich posiada tę broń legalnie i uprawia rabunkowe polowania wybijając zwierzynę. Poza tym wielu z posiadaczy legalnej broni zamienia starą broń na nową, a starą odsprzedaje pokryjomu, wskutek czego ilość broni posiadanej nielegalnie w terenie wzrasta i tą drogą.

Na powyższe okoliczności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę i zaleca wydanie powiatowym władzom administracji ogólnej zarządzeń w kierunku ukrócenia rabunkowych polowań i wzmożonej kontroli posiadanej legalnie broni myśliwskiej.

(—) Godlewski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

165.

PISMO OKÓLNE

z dnia 21 lipca 1939 r.

o placach do prowadzenia w. f. przy szkołach powszechnych.

(Nr SS. 53/857-1).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Prezydentów i Burmistrzów Miast.

Zagadnienie należycie zorganizowanego wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego w szkołach powszechnych i średnich ma olbrzymie znaczenie dla rozwoju powszechnej kultury fizycznej wśród młodzieży szkolnej. Zwłaszcza przysposobienie wojskowe w naukowych zakładach średnich odgrywa poważną rolę

*) nie przedrukowano.

wychowawczą, uzyskanie jednak pomyślnych wyników zależy w znacznym stopniu od odpowiedniego przygotowania młodzieży w szkołach powszechnych w zakresie wychowania fizycznego.

Aby przygotowanie to było jak najpełniejsze i obejmować mogło wszystką młodzież uczęszczającą do szkół powszechnych, niezbędnym jest między innymi warunkami również i posiadanie przez szkoły odpowiednich terenów i urządzeń do prowadzenia ćwiczeń cielesnych.

Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o budowie publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 144) w postanowieniach art. 1 przewiduje obowiązek gminy do dostarczania szkołom gruntów na boiska i ogrody szkolne.

Również przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 833) w treści art. 7 p. e) przewidują wydzielanie gruntów na cele miejscowej użyteczności publicznej, mają to więc być między innymi i parcele na boiska.

O konieczności prowadzenia w tej mierze, zwłaszcza w gminach miejskich polityki sprzyjającej i popierającej akcję podniesienia wychowania fizycznego młodzieży świadczą i uchwały zjazdów gospodarczych Związku Miast, w czasie których niejednokrotnie delegaci miast podejmowali rezolucje pełne zrozumienia dla wagi zagadnienia.

W praktyce jednak od nakazów ustawowych i powszechnie odczuwanych potrzeb w omawianej dziedzinie nierzadko odbiega rzeczywistość nie tylko dla braku odpowiednich terenów, ale niekiedy dla braku świadomie i planowo podjętej pracy nad wyposażeniem szkół w odpowiednie boiska, place ćwiczeń itp.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi przeto P. P. o zwrócenie na to zagadnienie bacznej uwagi i dołożenie starań o wyposażenie publicznych szkół powszechnych w odpowiednie boiska i urządzenia.

Przed powzięciem przez miarodajne czynniki odnośnych uchwał co do przydzielania potrzebnych parcel, wskazanym jest uprzednie porozumienie się z właściwymi władzami w. f. i p. w. dla ustalenia wielkości obszaru, jaki ma być przeznaczony na cele w. f. w zależności od typu urządzeń boiskowych (sportowych) niezbędnych do wybudowania dla miejscowych potrzeb w. f. i p. w.

(—) Podwiński
DYREKTOR DEPARTAMENTU

166.

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 lipca 1939 r.

o kompetencji władz w zakresie opl. rat. san.

(Nr Wojsk. opl. 9/45/1)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

W związku z wzmagającą się rozbudową otowania rat. san. w opl. osiedli, a co za tym idzie potrzebą ścisłego rozgraniczenia kompetencji władz w tym dziale na terenie miast i miejscowości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej i w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, ustala co następuje:

I. Władze administracji ogólnej, jako sprawujące ogólne kierownictwo nad całokształtem przygotowania obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej miast i miejscowości, a ponadto należycie zorientowane co do możliwości materialnych, jakimi dysponują władze samorządowe i działając w ramach wytycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalają:

1) ilość stałych i ruchomych punktów rat. san. i kąpielisk odkażających, niezbędnych dla celów opl. miast i miejscowości,

2) rozmieszczenie na terenie miast (miejscowości) wspomnianych w p-kcie 1) jednostek i urządzeń rat. san. opl.,

3) plany realizacji i kolejność przygotowania tych jednostek i urządzeń służby rat. san. oraz terminy wykonania tych prac.

Ilość i rozmieszczenie sekcji rat. san. wiąże się ściśle z ilością i rozmieszczeniem punktów rat. san. względnie kąpielisk odkażających, zgodnie z postanowieniami „Instrukcji o organizacji i przeprowadzaniu ratownictwa sanitarnego w obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej w ośrodkach“ (Min. Op. Społ. Nr W. 1/22-9 z 28.III 1939 r.).

II. Władze sanitarne, działając w ramach zarządzeń Ministerstwa Opieki Społecznej, obowiązane są:

1) do czuwania, aby zakupywany sprzęt opl. rat. san. odpowiadał ściśle wymaganiom, określonym przez Ministerstwo Opieki Społecznej oraz do wydawania w tym kierunku niezbędnych zarządzeń;

2) do nastawiania i kontroli produkcji sprzętu rat. san. opl., wykonywanego na terenie województwa, sprzęt ten winien być produkowany według wytycznych Ministerstwa Opieki Społecznej i dostarczany w terminach każdorazowo ustalonych;

3) do regulowania akcji szkolenia personelu do organów służby rat. san. miast (miejscowości) oraz samoobrony;

4) do koordynowania prac, poruczonych Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, instytucjom ubezpieczeń społecznych i ewent. innym stowarzyszeniom i instytucjom, powołanym do współpracy przez Ministarstwo Opieki Społecznej,

5) do czuwania nad urządzeniem i przystosowaniem do celów rat. san. opl. istniejących i nowopowstających kąpielisk, przychodni, szpitali itp. oraz nad przygotowaniem prowizorycznych punktów rat. san.

Przytoczone wyżej poszczególne zagadnienia składają się na całość przygotowania służby rat. san., to też niezależnie od określonych kompetencji, zagadnienia te powinny być rozwiązywane w drodze wspólnego porozumiewania się zainteresowanych organów władz, przy czym

głos decydujący ma organ tej władzy, do której bezpośredniej kompetencji dana sprawa należy.

Za DYREKTORA BIURA WOJSKOWEGO
(—) Lubodziecki
KIEROWNIK REFERATU

Otrzymuje:
Ministerstwo Opieki Społecznej.

167.

PISMO OKÓLNE

z dnia 25 lipca 1939 r.

o przeniesieniu siedziby Wydziału Statystycznego (rejestru skazanych) w Ministerstwie Sprawiedliwości.

(Nr GL. 77-124).

Urzędom Wojewódzkim, Komisariatowi Rządu na m. st. Warszawę, Starostwom, Wydziałom Powiatowym i Zarządom gmin miejskich i wiejskich.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje poniżej pismo Ministerstwa Sprawiedliwości do wiadomości i przestrzegania.

Za DYREKTORA GABINETU
(—) Dr. Drążek-Drawicz
NACZELNIK WYDZIAŁU

Ponadto otrzymują P. P.:
Dyrektorzy i Naczelnicy Wydziałów w Centr. Zarz. Minwew.
Komendant Główny P. P.
Dyrektor Głównego Urz. Stat.
Dowódca K. O. P.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Warszawa,
dn. 18 lipca 1939 r.
Nr II. St. 2100/39.
W spr. przeniesienia siedziby Wydziału Statystycznego.

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Ministerstwo Sprawiedliwości podaje do wiadomości, iż siedziba Wydziału Statystycznego (rejestru skazanych) została przeniesiona do gmachu sądowego przy ul. Leszno Nr 53/55, dokąd należy przesyłać wszystkie pisma z zakresu statystyk sądowych i rejestracji skazanych (zapytania o karalność, karty karne, zawiadomienia itp).

Wobec powyższego Ministerstwo Sprawiedliwości prosi o wydanie polecenia podległym organom przesyłania korespondencji, skierowanej do Wydziału Statystycznego (rejestru skazanych) Ministerstwa Sprawiedliwości, bezpośrednio temuż Wydziałowi pod adresem ul. Leszno 53/55 w Warszawie.

(—) Kwiatkowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

168.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 X 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15.XI 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Zarządowi Głównemu Przysposobienia Wojskowego Leśników w Warszawie (ul. Wawelska 54) pozwolenia na ustanowienie i używanie chorągwi Okręgowego Przysposobienia Wojskowego Leśników, stanowiącej płachtę kwadratową z wizerunkiem Krzyża Kawalerskiego z każdej strony. Bok płachty 1 m. Na prawej stronie chorągwi, tj. na lewo od drzewca, Krzyż Kawalerski jest barwy ciemnozielonej na białym tle. Pośrodku krzyża znajduje się wizerunek odznaki P. W. L., otoczonej wieńcem z liści dębowych. Na bocznych i górnym ramieniu krzyża umieszczony jest napis „Przysposobienie Wojskowe Leśników", na czwartym dolnym ramieniu dwuwierszowy napis z nazwą okręgu.

Pomiędzy ramionami krzyża umieszczone są w rogach mniejsze wieńce dębowe.

Na lewej stronie chorągwi, tj. na prawo od drzewca, Krzyż Kawalerski jest biały na ciemno-zielonym tle. W pośrodku krzyża znajduje się napis trzywierszowy „Honor i Ojczyzna" otoczony wieńcem dębowym. W rogach — mniejsze wieńce z liści dębowych.

Wszystkie napisy i wieńce barwy złotej.

Chorągwie poszczególnych oddziałów mogą wykazywać drobne uchylenia od załączonego wzoru*) stanowiącego integralną część niniejszej decyzji — dla odróżnienia poszczególnych oddziałów.

Chorągwie mogą być używane przez zbiorowych wystąpieniach Zarządu i jego członków.

(Warszawa, dnia 26 lipca 1939 r. Nr AP. 3/357).

Za MINISTRA
(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

---

*) nie przedrukowano.

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 14 lipca Nr 62 Rok 1939

Poz. 406. Drugi układ dodatkowy podpisany w Atenach dnia 30 września 1938 r. do konwencji z dnia 22 kwietnia 1931 roku między Polską a Grecją, dotyczący eksploatacji linii regularnej komunikacji powietrznej.

Poz. 407. Oświadczenie rządowe z dnia 5 czerwca 1939 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych drugiego układu dodatkowego, podpisanego w Atenach 30 września 1938 r., do konwencji z dnia 22 kwietnia 1931 r. między Polską a Grecją, dotyczącej eksploatacji linii regularnej komunikacji lotniczej.

Poz. 408. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1939 r. o rozciągnięciu przepisów policyjno-budowlanych dla gmin miejskich na niektóre osiedla gmin wiejskich na obszarze województwa warszawskiego.

Poz. 409. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1939 r. o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budowlanymi na obszarze województwa śląskiego.

Na podstawie art. 381 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 34, poz. 216) oraz w związku z art. 1 ustawy śląskiej z dnia 10 marca 1938 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. Śl. Nr 7, poz. 17) zarządzam co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 września 1935 r. o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budowlanymi (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 438) obowiązują na obszarze województwa śląskiego z tą zmianą, że cytowane w tym rozporządzeniu artykuły oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202) z późniejszymi zmianami w brzmieniu nadanym ustawą śląską z dnia 10 marca 1938 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. Śl. Nr 7, poz. 17).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 410. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich i miejskich w powiecie gnieźnieńskim, województwie poznańskim.

Poz. 411. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie kościańskim, województwie poznańskim.

Poz. 412. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 czerwca 1939 r. o zmianie granic gmin wiejskich i miejskich w powiecie wągrowieckim, województwie poznańskim.

Poz. 413. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. o czasowym prawie wykonywania praktyki pielęgniarskiej.

Poz. 414. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 lipca 1939 r. o granicach uchybień obiegowych dla zegarów znajdujących się w miejscach publicznych.

Poz. 415. Rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Sprawiedliwości z dnia 12 lipca 1939 r. o zniesieniu Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich w Białymstoku.

z 19 lipca Nr 63 Rok 1939

Poz. 416. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o ułatwieniu przysposobienia małoletnich.

Poz. 417. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o znoszeniu ordynacyj rodowych *).

Art. 1. 1. Ordynacje rodowe będą znoszone według przepisów ustawy niniejszej.

2. Przez ordynacje rodowe, nazywane nadal ordynacjami, rozumie się wszelkie rozporządzenia, mocą których określony majątek stanowi niezbywalną własność rodu i ma być zachowany dla wszystkich lub przynajmniej dla większej ilości przyszłych pokoleń, czy to przez ustanowienie na rzecz rodu własności zwierzchniczej tego majątku, czy też przez ograniczenie właściciela w prawie rozporządzenia tym majątkiem (ordynacje, majoraty, senioraty, minoraty, fideikomisy rodzinne, powiernictwa rodzinne, dobra zapowiednie i czasowo zapowiednie).

Art. 3. 1. Zniesienie ordynacji następuje na wniosek:

a) posiadacza ordynacji, bądź

b) wojewody tego województwa, na którego obszarze znajduje się ordynacja.

2. Zniesienie ordynacyj:

a) utworzonych aktami ustawodawczymi Państwa Polskiego sprzed 1795 r., bądź

b) z którymi są związane instytucje o znaczeniu dla kultury narodowej albo zbiory archiwalne, bibioteczne lub muzealne, a wyliczonych w załączniku, bądź

c) których obszar leśny przekracza 2500 ha, —

wymaga uprzedniej zgody Rady Ministrów.

---

*) w wyjątkach.

Art. 4. 1. Wniosek o zniesienie ordynacji składa się w sądzie apelacyjnym; w przypadku, określonym w ust. 2 artykułu poprzedzającego, do wniosku należy dołączyć odpis uchwały Rady Ministrów, wyrażającej zgodę na zniesienie ordynacji.

2. Właściwym według ustawy niniejszej jest ten sąd apelacyjny, który wykonywał dotychczas nadzór nad ordynacją bezpośrednio lub w trybie instancji.

3. Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu Napoleona i tomu X cz. 1 Zwodu Praw właściwym jest sąd apelacyjny, w którego okręgu znajdują się dobra ordynacji lub główna ich część.

4. W razie sporu o właściwości rozstrzyga Sąd Najwyższy.

Poz. 418. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o porozumieniach kartelowych.

Poz. 419. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o nadzorze nad niektórymi środkami żywienia zwierząt.

Art. 1. Ustawa niniejsza dotyczy następujących środków żywienia zwierząt:

1) otrąb, śruty, makuch i mączek pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (pasz);

2) środków chemicznych i roślinnych, deklarowanych przez wprowadzających je do obrotu jako dodatki do pasz, jeżeli nadzoru nad obrotem tymi środkami nie unormują odrębne przepisy;

3) mieszanek wytworzonych zarówno z mieszania środków żywienia, określonych w pkt 1) i 2), jako też z mieszania tych środków z innymi środkami żywienia zwierząt.

Art. 2. Nie wolno wprowadzać do obrotu:

1) pasz zepsutych;

2) pasz zawierających:

a) większą procentową ilość zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2),

b) mniejszą procentową ilość składników odżywczych, istotnych dla danej paszy, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 3),

c) większą procentową ilość wody, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 4);

3) paszy zawierającej bezwartościowe domieszki, obce dla danej paszy, choćby domieszki te nie były dla zdrowia zwierząt szkodliwe i przez dodanie ich ilość składników odżywczych nie zmniejszyła się poniżej normy, określonej na podstawie art. 3 pkt 3).

Art. 3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustala dla poszczególnych pasz:

1) cechy zepsucia;

2) dopuszczalną procentową ilość zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt;

3) najmniejszą procentową ilość składników odżywczych istotnych;

4) dopuszczalny procent zawartości wody.

Art. 4. 1. Środki chemiczne lub roślinne, określone w art. 1 pkt 2), jak również mieszanki, określone w art. 1 pkt 3), mogą być wprowadzone do obrotu tylko w opakowaniu z napisem, oznaczającym procentową ilość poszczególnych składników oraz nazwę (firmę) i adres wytwórni.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu ustala, jakie dane, poza wymienionymi w ust. 1, powinny być umieszczone w napisie na opakowaniu, jak również sposób opakowania.

Art. 5. Nie wolno w reklamach środków żywienia zwierząt używać nazw i określeń, mogących wprowadzić w błąd co do rodzaju, pochodzenia lub składu tych środków.

Art. 6. 1. Wyniki analiz, dokonanych w pracowniach, upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, są jedynie miarodajne dla osób interesowanych i władz przy stwierdzaniu, czy pasze odpowiadają wymaganiom, ustalonym na podstawie art. 3, a inne środki (art. 1 pkt 2) i 3)) — danym, umieszczonym w napisie na opakowaniu.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala sposoby dokonywania analiz środków żywienia zwierząt, jak również sposoby pobierania próbek oraz ich wielkość.

Art. 7. 1. Nadzór nad jakością środków żywienia zwierząt należy do wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej.

2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala zasady wykonywania nadzoru.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może do współdziałania z władzami administracji ogólnej powołać izby rolnicze i organizacje społeczno-rolnicze, nie zajmujące się wprowadzaniem środków żywienia zwierząt do obrotu oraz — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu — izby przemysłowo-handlowe, a w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych — również samorząd terytorialny.

4. Władze wojskowe, wyznaczone przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, sprawują nadzór nad jakością środków żywienia zwierząt, pochodzących z wytwórni wojskowych, do chwili wprowadzenia ich przez te wytwórnie do obrotu.

Art. 8. 1. Organa władzy wykonywającej czynności nadzorcze mają prawo:

1) wstępu do wszelkich pomieszczeń przedsiębiorstw, zajmujących się produkcją lub wprowadzaniem do obrotu środków żywienia zwierząt;

2) przeglądania ksiąg handlowych oraz wszelkiego rodzaju ksiąg gospodarczych, doku-

mentów i zapisków, jak również czynienia z nich odpisów, jeżeli to jest niezbędne w związku z wykonywaniem nadzoru;

3) pobierania bezpłatnie próbek środków żywienia zwierząt, potrzebnych do przeprowadzenia analizy.

2. Sprzedawca, u którego władza pobrała próbkę, jest obowiązany uiścić na rzecz Skarbu Państwa kwotę, odpowiadającą wysokości kosztów analizy, jeżeli upoważniona pracownia (art. 6) stwierdzi, że pasza nie odpowiada wymaganiom, ustalonym na podstawie art. 3, a inny środek żywienia zwierząt (art. 1 pkt 2) i 3)) — danym, umieszczonym w napisie na opakowaniu.

3. Wiadomości, uzyskane w drodze wykonywania nadzoru, należy traktować jako tajemnicę handlową.

Art. 9. 1. Władza (art. 7) zarządzi zniszczenia paszy, jeżeli stwierdzi, że pasza, przeznaczona do wprowadzenia do obrotu lub znajdująca się w obrocie, posiada cechy zepsucia.

2. Władza może zająć do czasu dokonania analizy paszę, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zawiera większą ilość zanieczyszczeń lub domieszek, szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2), po czym — zależnie od wyniku analizy — zarządza zniszczenie jej lub zwolnienie od zajęcia.

3. Pasza może być — w przypadkach, określonych w ust. 1 i 2 — na wniosek posiadacza według całkowicie swobodnej oceny władzy poddana zabiegom, mającym na celu usunięcie cech zepsucia lub zmniejszenie ilości zanieczyszczeń i domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt do normy, określonej na podstawie art. 3 pkt 2) — lub nie powodującym zniszczenia paszy, lecz czyniącym ją — jako paszę—niezdatną do użycia. Posiadacz paszy ponosi koszty takich zabiegów.

Art. 10. 1. Kto:

1) wprowadza do obrotu:

a) paszę, posiadającą cechy zepsucia, ustalone na podstawie art. 3 pkt 1),

b) paszę, zawierającą większą ilość zanieczyszczeń lub domieszek szkodliwych dla zdrowia zwierząt, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 2).

c) paszę, zawierającą mniejszą procentową ilość składników odżywczych istotnych dla danej paszy, niż ustalona na podstawie art. 3 pkt 3),

d) środki chemiczne lub roślinne, określone w art. 1 pkt 2), lub mieszanki, określone w art. 1 pkt 3), których skład lub procentowa ilość poszczególnych składników nie odpowiada napisowi na opakowaniu (art. 4);

2) utrudnia wykonywanie czynności nadzorczych —

podlega karze grzywny do 3.000 zł i aresztu do 3 miesięcy lub jednej z tych kar.

2. Kto:

1) wykracza przeciko przepisowi art. 2 pkt 3),

2) wbrew przepisowi art. 4 wprowadza do obrotu środek chemiczny lub roślinny albo mieszankę,

3) wykracza przeciwko przepisowi art. 5,

4) wprowadzając do obrotu środek żywienia zwierząt, powołuje się na wyniki analizy, dokonanej w pracowni nieupoważnionej w myśl art. 6 ust. 1 —

podlega karze grzywny do 1.000 zł i aresztu do 1 miesiąca lub jednej z tych kar.

Art. 11. Powiatowe władze administracji ogólnej są powołane do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 10.

Art. 12. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Poz. 420. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem tłuszczów i olejów jadalnych na obszarze województwa śląskiego.

Poz. 421. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o barwieniu artykułów żywności i przedmiotów użytku na obszarze województwa śląskiego.

Poz. 422. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o konserwowaniu artykułów żywności na obszarze województwa śląskiego.

Poz. 423. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. o barwieniu lodu sztucznego na obszarze województwa śląskiego.

Poz. 424. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu o dozorze nad mlekiem i jego przetworami na obszarze województwa śląskiego.

Poz. 425. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 lipca 1939 r.o nostryfikowaniu zagranicznych stopni akademickich naukowych i zawodowych przez obywateli polskich, pochodzących z obszaru ziem odzyskanych.

Poz. 426. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany roz-

porządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1939 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła.

Poz. 427. Oświadczenie rządowe z dnia 7 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wejścia w życie porozumienia z dnia 19 września 1938 r. między Polską a Japonią o zniżkach celnych na pewne towary japońskie.

---

z 24 lipca Nr 64 Rok 1939

Poz. 428. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o popieraniu melioracyj wodnych dla potrzeb rolnictwa.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne o finansowaniu prac melioracyjnych.

Art. 1. Państwo może udzielać pomocy na wykonywanie prac, mających na celu:

1) ochronę gruntów przed zalewem;

2) ochronę gruntów przed zrywaniem brzegów;

3) zakładanie zbiorników wody do celów melioracyjnych;

4) meliorację gruntów przez odwodnienie i nawodnienie;

5) zakładanie stawów rybnych;

6) zaopatrzenie w wodę ludności wiejskiej;

7) inne zabiegi techniczne, zmierzające do trwałego zwiększenia użytkowej wartości zmeliorowanych terenów.

Art. 2. 1. Pomoc Państwa może polegać na:

1) udzielaniu pomocy technicznej (przeprowadzanie ekspertyz, dostarczanie planów technicznych, kierownictwo i nadzór techniczny przy robotach wykonawczych i konserwacyjnych);

2) przyznawaniu bezzwrotnych zasiłków, w szczególności pokrywaniu udziałów Państwa w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych (art. 14);

3) udzielaniu pomocy kredytowej.

2. Można w przypadkach wyjątkowych pokrywać z Funduszu Melioracyjnego (art. 6) zastępczo koszty wykonania robót przed utworzeniem publicznego przedsiębiorstwa melioracyjnego.

Art. 3. 1. Można przy udzielaniu zasiłków i pomocy kredytowej zastrzegać warunki, mające na celu racjonalne wykonanie robót, utrzymanie i wykorzystanie wykonanych urządzeń. Niedochowanie zastrzeżonych warunków uprawnia władze do cofnięcia przyznanych zasiłków lub kredytów i żądania zwrotu w całości lub w części zasiłków lub kredytów już wypłaconych.

2. Można udzielenie zasiłku uzależnić od uwzględnienia przez zainteresowanych przy wykonywaniu robót specjalnych celów, związanych z obroną Państwa lub z innym interesem publicznym.

Art. 4. 1. Projekty i kosztorysy robót, na które pomocy udziela Państwo, powinny być sporządzane przez organa państwowe lub przez osoby i instytucje, posiadające odpowiednie uprawnienia.

2. Izby rolnicze są w zakresie zagadnień rolniczo-gospodarczych oraz ustalenia kolejności wykonania organami opiniodawczymi przy opracowywaniu projektów melioracyj podstawowych, półpodstawowych i szczegółowych o szerszym zasięgu.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych i Komunikacji wyda przepisy, określające sposób sporządzania projektów oraz osoby i instytucje uprawnione do ich sporządzania.

Art. 5. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych udziela pomocy finansowej Państwa na zasadach, ustalonych z Ministrem Skarbu; może on uprawnienia swe przekazać częściowo wojewodom, starostom lub odpowiedniej instytucji kredytowej.

Rozdział 2.

Fundusz Melioracyjny.

Art. 6. Melioracje wodne dla potrzeb rolnictwa są finansowane przez Fundusz Melioracyjny, którym zarządza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 7. Fundusz Melioracyjny stanowią:

1) saldo na dzień 1 kwietnia 1939 r. Państwowego Funduszu Melioracyjnego, utworzonego ustawą z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 671);

2) saldo na dzień 1 kwietnia 1939 r. Pożyczkowego Funduszu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie na cele melioracyjne;

3) dotacje Skarbu Państwa;

4) przelewy z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej;

5) należności i wpływy z tytułu udzielanych pożyczek z Funduszu Melioracyjnego lub innych wydatków zwrotnych z tego Funduszu;

6) oprocentowanie gotowizny Funduszu Melioracyjnego;

7) inne wpływy.

Art. 8. Prace, wymienione w art. 1, obejmujące melioracje podstawowe, półpodstawowe i szczegółowe, będą finansowane z Funduszu Melioracyjnego.

Art. 9. 1. Kwoty, niezużyte w roku budżetowym, stanowią aktywa Funduszu Melioracyjnego.

2. Zwroty i oprocentowania udzielonych pożyczek i zasiłków wpływają na tę część planu gospodarczego (art. 11 ust. 1) Funduszu Melioracyjnego, z której były wydatkowane.

Art. 10. 1. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może poruczyć Państwowemu Bankowi Rolnemu administrowanie Funduszem Melioracyjnym w zakresie i na zasadach, przez siebie ustalanych.

2. Obrót gotówkowy Funduszu Melioracyjnego dokonywany będzie za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

Art. 11. 1. Plan finansowo-gospodarczy Funduszu Melioracyjnego stanowi załącznik do projektu preliminarza budżetowego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Sprawozdanie rachunkowe Funduszu Melioracyjnego za każdy okres budżetowy będzie dołączane do zamknięcia rachunków państwowych.

Art. 12. 1. Należności z tytułu pożyczek, udzielonych z Funduszu Melioracyjnego, nie uiszczone w terminie oraz wszelkie inne należności tego Funduszu od stron, mogą być ściągane w trybie administracyjnym.

2. Do należności z tytułu udziału interesowanych w publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych stosuje się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 658).

Art. 13. Podania o udzielenie pomocy z Funduszu Melioracyjnego oraz akty i dokumenty, dotyczące tej pomocy, są wolne od opłat skarbowych i komunalnych.

Rozdział 3.

Melioracje podstawowe.

Art. 14. 1. Pomoc finansowa z Funduszu Melioracyjnego może być udzielana na melioracje podstawowe, podejmowane w interesie publicznym przez Państwo, związki samorządowe lub spółki wodne (publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne).

2. Warunkiem udzielenia pomocy jest:

1) pokrycie przez wojewódzkie związki samorządowe i interesowanych (powiaty, gminy, gromady, spółki wodne itd.) oznaczonego udziału w kosztach robót;

2) zatwierdzenie projektu technicznego i kosztorysu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych; zatwierdzenie to w stosunku do projektów wodociągów oraz robót nad ciekami spławnymi i żeglownymi wymaga uprzedniego uzgodnienia założeń technicznych projektów z właściwymi ministrami.

3. Koszty, przypadające na wojewódzkie związki samorządowe na obszarach, na których nie został zorganizowany samorząd wojewódzki, będą pokrywały do czasu wprowadzenia go w życie.

1) na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego — powiatowe związki samorządowe i miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych;

2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego — Skarb Państwa zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu melioracyj publicznych i rolnych organom państwowym.

4. Na obszarze m. st. Warszawy — koszty, przypadające na wojewódzki związek samorządowy, pokrywa gmina m. st. Warszawy.

5. O pokryciu udziału kosztów melioracyjnych przez związki samorządowe decyduje samorząd wojewódzki, a na obszarach, na których nie został zorganizowany, do czasu wprowadzenia go w życie, wojewoda przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym, na obszarze zaś miasta st. Warszawy — Rada Miejska.

6. Po ustaleniu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych udziału Państwa i zasadniczych warunków wykonania publicznego przedsiębiorstwa melioracyjnego oraz po powzięciu przez samorząd wojewódzki uchwał o pokryciu udziału samorządu (ust. 5) wojewoda przy udziale wydziału wojewódzkiego (w województwie poznańskim i pomorskim — przy udziale izb wojewódzkich) z głosem stanowczym, a dla m. st. Warszawy Komisarz Rządu — po wysłuchaniu opinii Rady Miejskiej m. st. Warszawy — wyda zarządzenie, dotyczące wykonania projektowanych robót. Zarządzenie to powinno w szczególności zawierać:

1) wysokość sumy kosztorysowej, zatwierdzonej przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych;

2) wymienienie udziału Państwa, wojewódzkiego związku samorządowego i interesowanych;

3) oznaczenie organów, powołanych do wykonania robót;

4) oznaczenie organów lub osób, obowiązanych do konserwacji wykonanych urządzeń oraz wysokości ich udziałów w tych kosztach.

Art. 15. 1. Udział Państwa w kosztach publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych wynosić będzie:

1) do 70% sumy kosztorysowej — przy zabudowie potoków górskich wraz z zalesieniem stoków;

2) do 50% sumy kosztorysowej — przy obwałowaniu i regulacji wód płynących;

3) do 50% sumy kosztorysowej — przy wykonaniu głównych kanałów i rowów odwadniających i nawadniających z odnośnymi budowlami, stanowiących całość techniczną z robotami, wymienionymi w punkcie poprzedzającym;

4) do 60% sumy kosztorysowej — przy budowie zbiorników wody do celów melioracyjnych.

2. Przy ustalaniu wysokości udziału Państwa powinny być brane pod uwagę obciążenia

związków samorządowych, warunki gospodarcze interesowanych i osiągane korzyści.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może — w przypadkach, uzasadnionych interesem publicznym — ustalić udział Państwa, przekraczający normy, wskazane w ust. 1.

Art. 16. 1. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przyznawać na czas z góry ustalony zasiłki na koszty konserwacji wykonanych urządzeń, przy czym wysokość tych zasiłków w stosunku do ogólnych kosztów konserwacji nie może być wyższa od procentowego udziału Państwa w kosztach budowy.

2. Jeżeli za użytkowanie zbiorników wody pobierane będą opłaty, to powinny być one dzielone między uczestników kosztów budowy w stosunku do ich udziału w kosztach; opłaty te jednak mogą być przeznaczone na pokrycie zobowiązań przedsiębiorstwa oraz kosztów konserwacji.

Art. 17. Udział związków samorządowych i interesowanych, przewidziany w art. 14 ust. 2 pkt 1), może być pokryty bądź gotówką, bądź też częściowo lub całkowicie świadczeniami w naturze na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 204), przy czym w odniesieniu do robót, wyszczególnionych w rozdziale niniejszym, odpada konieczność stosowania art. 2 ust. 2 wymienionej ustawy.

Art. 18. Władza wodna może — jeżeli zarządzenie wojewody przewidywało utworzenie spółki wodnej, a rozpoczęcie robót nastąpiło przed jej zawiązaniem z przyczyn, uzasadnionych interesem publicznym — w zastępstwie przyszłej spółki sporządzić tymczasowy rozkład ciężarów w celu umożliwienia ściągania udziałów oraz zaliczenia należności i świadczeń w naturze, dostarczonych przez zainteresowanych na poczet tych udziałów.

Rozdział 4.

Melioracje półpodstawowe i szczegółowe na terenach, nie objętych przebudową ustroju rolnego.

Art. 19. Pomoc finansowa z Funduszu Melioracyjnego może być udzielana na melioracje półpodstawowe i szczegółowe, na zakładanie stawów rybnych i zaopatrzenie ludności wiejskiej w wodę, podejmowane przez związki samorządowe, gromady, spółki wodne oraz osoby fizyczne i prawne, będące właścicielami lub użytkownikami gruntów. Warunkiem udzielenia pomocy jest zatwierdzenie projektu technicznego i kosztorysu robót przez wojewodę lub instytucję upoważnioną przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, z wyjątkiem projektów wodociągów i urządzeń do usuwania wód opadowych z osiedli, co do których przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 20. Zasiłki bezzwrotne mogą być udzielane przede wszystkim na:

1) wykonanie wraz z budowlami głównych kanałów i rowów odwadniających lub nawadniających, wspólnie użytkowanych przez interesowanych, lecz o znaczeniu miejscowym, przy czym zasiłek na te roboty nie może przekraczać 50% zatwierdzonego kosztorysu, a udzielenie go zależne jest od pokrycia reszty kosztów przez związek samorządowy, spółki wodne lub interesowanych albo wyłącznie przez tych ostatnich;

2) zaopatrzenie w wodę ludności wiejskiej oraz na melioracje szczegółowe o charakterze propagandowym lub doświadczalnym lub w warunkach specjalnie uzasadnionych stosunkami gospodarczymi;

3) zakładanie stawów rybnych, mających specjalne znaczenie dla interesu publicznego.

Art. 21. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu ustali w rozporządzeniu warunki i tryb udzielania pomocy, przewidzianej w art. 2 ust. 1, na cele wymienione w rozdziale niniejszym.

Rozdział 5.

Melioracje w związku z przebudową ustroju rolnego.

Art. 22. Należy przy przeprowadzaniu prac nad przebudową ustroju rolnego, w miarę potrzeby z urzędu:

1) wykonywać studia w terenie oraz sporządzać projekty melioracyjne i hydrotechniczne szczegółowe lub ogólne;

2) przeprowadzać roboty melioracyjne;

3) budować studnie i wodociągi wiejskie.

Art. 23. 1. Decyzja o potrzebie przeprowadzenia prac, wymienionych w art. 22 oraz zatwierdzanie projektów, prócz projektów wodociągowych, należy do starosty, prace zaś będą wykonywane albo przez techniczne organa rządowe, albo przez osoby lub instytucje fachowe, którym organa te zlecą wykonanie robót. Starosta może pozostawić uczestnikom przebudowy ustroju rolnego przeprowadzenie robót na gruncie we własnym zarządzie; nieterminowe lub niezgodne z zasadami technicznymi wykonywanie prac uprawniać będzie władzę do przejęcia ich i wykonania z urzędu.

2. Decyzja starosty o potrzebie przeprowadzenia prac, wymienionych w art. 22 pkt 1), jest ostateczna.

Art. 24. Starosta może — po zakończeniu prac agrarnych — zarządzić wykonanie robót hydrotechnicznych w całości lub w części, jeżeli ich przeprowadzenie wymaga dłuższego okresu czasu i może opóźniać zakończenie prac agrarnych; decyzja o wykonaniu robót powinna być jednak wydana przed zatwierdzeniem projektu prac agrarnych.

Art. 25. Postępowanie administracyjne będzie przeprowadzone po opracowaniu projektu technicznego; ograniczy się ono do przedstawienia interesowanym projektu i wysłuchania oraz zbadania ich zarzutów i żądań.

Art. 26. Starosta wydaje decyzję w sprawie zgłoszonych zarzutów i żądań, zatwierdzenia projektu technicznego, przystąpienia do wykonywania robót oraz o przyznaniu odszkodowania na podstawie postępowania, przewidzianego w art. 25.

Art. 27. 1. Zatwierdzenie projektów technicznych w trybie ustawy niniejszej zastępuje pozwolenie wodno-prawne, przewidziane ustawą wodną.

2. Starosta przy wykonywaniu robót konserwacyjnych nie jest obowiązany do sporządzania projektów technicznych i przedstawiania ich stronom oraz osobom interesowanym; decyzje o wykonaniu robót konserwacyjnych są ostateczne.

3. Decyzje o wykonaniu robót konserwacyjnych nie mogą przewidywać dostarczania świadczeń w naturze w okresie od 15 czerwca do 15 sierpnia.

Art. 28. Uczestnicy przebudowy ustroju rolnego mogą być — przy przeprowadzaniu prac, wymienionych w art. 22—pociągani, niezależnie od świadczeń w naturze na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 204), do dostarczania:

1) odpowiedniego lokalu na kancelarię z opałem, światłem i usługą, mieszkania z opałem oraz podwód dla przejazdów służbowych dla personelu, zatrudnionego w tych pracach;

2) robocizny pieszej i konnej oraz materiałów niezbędnych przy pomiarach.

Art. 29. Przepisy rozdziału niniejszego dotyczą gruntów objętych przebudową ustroju rolnego; jeżeli jednak w związku z pracami, wymienionymi w art. 22, zajdzie konieczność, uzasadniona względami natury technicznej, wykonania tych prac i na gruntach, położonych poza obszarem, objętym przebudową ustroju rolnego, przepisy tego rozdziału, z wyjątkiem art. 28, stosuje się również do tych gruntów.

Art. 30. 1. Zawiadomienia, wezwania i orzeczenia, dotyczące robót, objętych rozdziałem niniejszym, doręczane będą interesowanym przez przesłanie ich zarządowi gminy, który obowiązany będzie je ogłosić publicznie w sposób, odpowiadający zwyczajom miejscowym w zainteresowanych gromadach, za pośrednictwem sołtysa.

2. Zawiadomienia, wezwania i orzeczenia, dotyczące robót, przewidzianych w rozdziale niniejszym, jeżeli chodzi o grunty, stanowiące własność Skarbu Państwa, będą doręczane organom, które tymi gruntami zarządzają.

Rozdział 6.

Ulgi dla właścicieli gruntów zmeliorowanych.

Art. 31. Przepisy rozdziału niniejszego dotyczą gruntów, na których melioracje szczegółowe zostały przeprowadzone bez pomocy finansowej Państwa lub związków samorządowych.

Art. 32. Grunty orne, zdrenowane lub nawodnione oraz łąki i pastwiska, na których bezpośrednio po przeprowadzeniu melioracyj technicznych (odwodnieniu i nawodnieniu) dokonano zagospodarowania, nie podlegają obowiązkowi parcelacyjnemu na przeciąg lat dziesięciu, jeżeli odpowiadają następującym warunkom:

1) wymienione melioracje techniczne i rolne przeprowadzone zostały po dniu 24 marca 1928 r.;

2) wymienione melioracje zostały przeprowadzone na podstawie projektów technicznych urządzeń melioracyjnych i ich kosztorysów, opracowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami, nadto od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, zatwierdzonych przez wojewodę;

3) celowość i wartość użytkowa wymienionych melioracyj została w każdym poszczególnym przypadku stwierdzona przez organa Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z zasięgnięciem w razie potrzeby opinii izby rolniczej.

Art. 33. 1. W razie wyczerpania zapasu ziemi — podlegającego obowiązkowi parcelacyjnemu — na terenie powiatu, na którym są położone grunty, wymienione w art. 32 albo w razie konieczności upełnorolnienia tymi gruntami gospodarstw karłowatych, objętych postępowaniem scaleniowym, grunty te mogą być poddane obowiązkowi parcelacyjnemu przed upływem dziesięciu lat na następujących warunkach:

1) odszkodowanie za niezamortyzowaną część dokonanych na meliorację nakładów będzie wypłacone właścicielowi gruntów w gotówce w takiej części, w jakiej zobowiązania, zaciągnięte przez niego na przeprowadzenie melioracyj, nie zostaną przejęte przez Skarb Państwa;

2) oprócz odszkodowania, wymienionego w pkt 1), właściciel otrzyma nadto odszkodowanie w gotówce w wysokości 25% dokonanych na melioracje nakładów, jeżeli przymusowy wykup nastąpi w pierwszym roku po ukończeniu robót melioracyjnych; odszkodowanie to będzie zredukowane proporcjonalnie do czasu, który ułynął od chwili ukończenia robót melioracyjnych do chwili przymusowego wykupu w przypadkach, jeżeli wykup ten nastąpił w ciągu okresu, w którym nie odbywa się właściwa amortyzacja dokonanych na melioracje nakładów w rozumieniu przepisów, dotyczących sposobu określenia wartości nakładów melioracyjnych w majątkach przymusowo wykupywanych.

2. Wymiar odszkodowań, przewidzianych w artykule niniejszym, będzie dokonywany przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o sposobie określania wartości nakładów melioracyjnych w majątkach wykupywanych, wydanych w wykonaniu ustawy o reformie rolnej.

Art. 34. Grunty wolne od podatku gruntowego z tytułu zaliczenia ich do nieużytków nie podlegają po ich zmeliorowaniu obowiązkowi parcelacyjnemu na przeciąg lat dwudziestu, jeżeli przy zmeliorowaniu tych gruntów zostały zachowane warunki, wymienione w art. 32 pkt 1), 2) i 3).

Art. 35. Nie stosuje się przepisów art. 32—34 do gruntów, na których roboty melioracyjne zostały rozpoczęte po zamieszczeniu tych gruntów w wykazie imiennym obszarów, poddanych przymusowemu wykupowi, lub po wydaniu decyzji wojewody co do nałożenia na te grunty obowiązku rozparcelowania w związku z postępowaniem scaleniowym.

Art. 36. Okresy czasu, wymienione w art. 32 i 34, będą liczone od stwierdzonego przez właściwego wojewodę dnia rozpoczęcia robót melioracyjnych na gruntach użytkowych (art. 32) i od dnia ukończenia robót melioracyjnych na gruntach, stanowiących nieużytki (art. 34).

Art. 37. Grunty, wyłączone czasowe od obowiązku parcelacyjnego na podstawie przepisów ustawy niniejszej, mogą być poddane temu obowiązkowi przed upływem terminów, wskazanych w art. 32 i 34, jeżeli dokonane na gruntach tych melioracje ulegną zniszczeniu wskutek zaniedbania ze strony właściciela.

Art. 38. Grunty wolne od podatku gruntowego z tytułu zaliczenia ich do nieużytków, które po ich zmeliorowaniu staną się gruntami użytkowymi, podlegającymi opodatkowaniu wolne są od podatków gruntowych i dodatków samorządowych na przeciąg lat 15 od chwili ukończenia robót melioracyjnych.

Rozdział 7.

Przepisy karne.

Art. 39. 1. Kto uszkadza lub czyni niezdatnymi do użytku roboty lub urządzenia melioracyjne, wykonane przy pomocy Państwa albo istytucyj lub organizacyj, działających z udziałem finansowym Skarbu Państwa albo korzystających z jego gwarancji lub pomocy finansowej, bądź też nie dopełnia obowiązku konserwacji takich urządzeń —

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 zł.

2. Powiatowe władze administracji ogólnej są powołane do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w ust. 1.

Rozdział 8.

Przepisy przejściowe.

Art. 40. Roboty melioracyjne, prowadzone na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy niniejszej, będą wykonane przy takim udziale czynników uczestniczących w kosztach, jaki został oznaczony w odnośnych ustawach, statutach i rozporządzeniach; udział w kosztach konserwacji może być jednak uregulowany osobnym zarządzeniem właściwej władzy, stosownie do przepisów ustawy niniejszej, przy czym art. 16 stosuje się odpowiednio.

Art. 41. 1. Roboty, podejmowane lub wykonywane zastępczo przez organa państwowe, mogą być oddawane do użytku i konserwacji związkom samorządowym i spółkom wodnym oddzielnymi częściami, stanowiącymi pewną całość użytkową, niezależnie od terminu ukończenia całości robót, przewidzianych odnośną ustawą, statutem lub rozporządzeniem.

2. Stosuje się również przepisy ust. 1 do robót, prowadzonych na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów prawnych.

Rozdział 9.

Przepisy końcowe.

Art. 42. Ustawa niniejsza nie obowiązuje w województwie śląskim.

Art. 43. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą:

1) ustawa z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracynych (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 671) w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 23 czerwca 1925 r., zmieniającą niektóre postanowienia ustawy z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 524);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu melioracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 320) w brzmieniu, nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o przeprowadzaniu melioracji przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 620);

3) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o popieraniu melioracyj rolnych (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 344).

Art. 44. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 45. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ogłoszenia.

Poz. 429. Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa.

Poz. 430. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1939 r. o utworzeniu izb rolni-

czych z siedzibami w Stanisławowie i Tarnopolu oraz o ustaleniu okręgów działalności tych izb.

Poz. 431. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lipca 1939 r. o zmianie granic gmin miejskich i wiejskich w powiecie szamotulskim, województwie poznańskim.

Poz. 432. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie rozciągnięcia na Kolonię Adenu konwencji z dnia 26 sierpnia 1931 r. między Polską a Wielką Brytanią w przedmiocie postępowania w sprawach cywilnych i handlowych.

Poz. 433. Oświadczenie Rządowe z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Szwajcarią z dnia 23 grudnia 1938 r. w sprawie uregulowania płatności handlowych między ziemiami włączonymi do Polski w 1938 r. a Szwajcarią.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 15 lipca Nr 160 Rok 1939

Poz. 383. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 384. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 385. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1939 r. o zmianie nazwy gminy wiejskiej Borowno.

Poz. 386. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1939 r. o zmianie nazwy miejscowości Sołdacka Słobódka w powiecie makowskim, w województwie warszawskim.

Poz. 387. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1939 r. o zmianie nazwy miejscowości Łancew-Łóg w powiecie baranowickim, w województwie nowogródzkim.

Poz. 388. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1939 r. o zmianie nazw niektórych miejscowości w powiecie prużańskim i pińskim, w województwie poleskim.

Poz. 389. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 lipca 1939 r. o zmianie nazw miejscowości w powiecie kowelskim i sarneńskim, w województwie wołyńskim.

z 17 lipca Nr 161 Rok 1939

Poz. 390. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 391. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie zmiany zarządzenia z dnia 10 lipca 1936 r. dotyczącego zwolnienia od obowiązku przedstawienia zaświadczeń walutowych przy wywozie niektórych towarów.

Poz. 392. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o odstąpieniu gminie król. m. Krakowa gruntu państwowego na ogólne potrzeby miasta.

Poz. 393. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 24 czerwca 1939 r. L. D. VI. 7235/3/39 w sprawie wydania Spółce Handlowej Cukrowni Związkowych w Warszawie zezwolenia na prowadzenie wolnego składu cukru w Białymstoku.

z 18 lipca Nr 162 Rok 1939

Poz. 394. Decyzja Ministra Przemysłu i Handlu po porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu, Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 czerwca 1939 r. ustalająca prawo do ulg przedsiębiorstwa „Towarzystwo Elektryfikacji Okręgu Poznańskiego, Sp. Akc.“.

Poz. 395. Postanowienie Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy „Zakłady Mikawit“ — Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie.

Poz. 396. Postanowienia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1939 r. w sprawie ulg dla firmy „Silemin — spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“ w Warszawie.

z 19 lipca Nr 163 Rok 1939

Poz. 397. Obwieszczenie Ministerstwa Skarbu z dnia 12 lipca 1939 r. o wylosowanych premiach obligacji 3% Premiowej Pożyczki Inwestycyjnej 1935 r. emisji II.

z 20 lipca Nr 164 Rok 1939

Poz. 398. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 399. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 400. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 401. Zarządzenie Ministra Spraw Wenętrznych z dnia 17 czerwca 1939 r. o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w województwie śląskim.

Poz. 402. Ogłoszenie Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 27 czerwca 1939 r. w sprawie likwidacji Zakładu Ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilno-prawnej w Poznaniu.

Poz. 403. Obwieszczenie Komitetu Likwidacyjnego do spraw b. ros. osób prawnych w Warszawie w sprawie roszczeń do mienia b. ros. Towarzystwa Ubezpieczeń „Rosja".

z 21 lipca Nr 165 Rok 1939

Poz. 404. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 405. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 406. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 lipca 1939 r. o zmianie zarządzenia w sprawie przyjmowania zgłoszeń wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych.

Poz. 407. Postanowienie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych i Skarbu w sprawie ulgi dla przedsiębiorstwa „Zakłady Przemysłowe Sędziszów Małopolski Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Rzeszowie".

z 22 lipca Nr 166 Rok 1939

Poz. 408. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

Poz. 409. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 410. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 15 lipca 1939 r. w sprawie kwoty emisji monet srebrnych, niklowych i brązowych.

z 24 lipca Nr 167 Rok 1939

Poz. 411. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lipca 1939 r. o ustaleniu nazw niektórych miejscowości w powiatach: lubawskim, świeckim, tucholskim i wąbrzeskim w województwie pomorskim.

Poz. 412. Zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 lipca 1939 r. Nr AA. 17e 175 o odebraniu debitu komunikacyjnego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 8 ust. 1 Prawa prasowego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 608) niniejszym odbiera debit komunikacyjny niżej wymienionym drukom i zakazuje ich rozpowszechniania na obszarze Państwa.

1) czasopismu **„Deutsche Allgemeine Zeitung"** — wydawanemu w języku niemieckim w Berlinie;

2) czasopismu **„Neues Wiener Tageblatt**— wydawanemu w języku niemieckim w Wiedniu;

3) czasopismu **„Illustrierte Kronen-Zeitung"** — wydawanemu w języku niemieckim w Wiedniu;

4) czasopismu **„Der Volksdeutsche"**—wydawanemu w języku niemieckim w Berlinie;

5) czasopismu **„Kölnische Zeitung"** — wydawanemu w języku niemieckim w Kolonii;

6) wydawnictwu agencji urzędowej gdańskiej **„Danziger Pressedienst.'** — wydawanemu w języku niemieckim w Gdańsku;

7) kalendarzowi **„Deutsche in aller Welt"** na r. 1939 — wydawanemu przez Volksbund für das Deutschtum im Ausland w Berlinie;

8) wydawnictwu **„Der Amerikadienst"** — wydawanemu w języku niemieckim w Berlinie;

9 wydawnictwu **„Rak — Rassenpolitische Auslands Korrespondenz"** wydawanemu w języku niemieckim przez Antklaerungsamt fuer Bevoelkerungspolitik und Rassenpflege w Berlinie;

10) biuletynowi agencji **„Wirtschafts-Informations-Dienst W. I. D."** wydawanemu w języku niemieckim w Gdańsku.

Sprostowanie.

W Nr 17 Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn. z dnia 10 lipca 1939 r. na str. 507 w prawej szpalcie wiersz drugi od góry ma mieć brzmienie: (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 14 poz. 75).

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.

WYDAWNICTWA
LIGI MORSKIEJ I KOLONIALNEJ
Z ROKU 1939

Auderska H.: *Połów*, sztuka w 2 aktach . . . . zł 0,80
Bartlewicz J.: *Broń podwodna* . . . . „ 0,50
Czeczott R.: *Wojna morska na Bałtyku 1914 – 1918* . . . . . . „ 5,—
Domaniewski B.: *Za własnym żaglem* . . . . „ 3,50
Dreszer Zygmunt, inż.: *Pionierski rejs.* (Dziennik podróży handlowej na s/s „Poznań“ do portów Afryki Zachodniej) . . . . „ 5,50
Freyd A., dr med.: *Choroby klimatyczne Parazytologia Epidemiologia* . . „ 1.80
Ginsbert J.: *Ostatni okręt cesarza* (Nr 3 Małej Biblioteki Morskiej) . . „ 1,—
Grudziński Kaz.: *Święto morza.* Komedia w jednym akcie . . . „ 0,20
Hilchen Feliks, dr: *Porty morskie.* (Urządzenia przeładunkowe, organizacja, eksploatacja) . . . . „ 7,50
— *Żegluga morska.* (Organizacja i eksploatacja przedsiębiorstw żeglugowych) . „ 7,—
Hubert Witold, inż. kpt.: *Historia wojen morskich* . . . . . . „ 5,—
— *Wpływ bitew morskich na przebieg dziejów* . . . . „ 2,50
— *Wojny Bałtyckie* . . . . broszura „ 12,—
— „ „ . . . . oprawa płóc. „ 14,—
Janikowski Leopold: *W dżunglach Afryki.* (Wspomnienia z polskiej wyprawy do Kamerunu) . . . . „ 5.—
Karczewska: *Ludzie spod żagli.* (Nagroda Literacka im. Szareckiego za najlepszą powieść morską) . . . . „ 6,—
Konopka A. L., inż.: *Droga wodna Bałtyk — Morze Czarne przez Wisłę — San — Dniestr — Prut — Dunaj* . . . . „ 1,—
Kowalenko Wład., dr: *Jak urządzać wystawy szkolne w dziedzinie spraw morskich i kolonialnych* . . . . „ 0,50
Laskowski H.: *Artyleria morska* . . . . „ 0,50
Lepecki M.: *Opis stanu Espirito Santo* . . . . „ 1,50
Luniak B.: *Znaczenie gospodarcze żeglugi na Wiśle* . . . . . . „ —,30
Łyp Fr.: *Republika Murzyńska* . . . . „ 1,—
Mora K.: *Walka o Otranto.* (Nr 2 Małej Biblioteki Morskiej) . . . . „ 1,—
Mystkowski Bohdan, inż.: *Budowa modeli okrętów wojennych* . . . „ 0,80
Namieśniowski K.: *Na pancernym pokładzie.* (Nr 4 Małej Biblioteki Morskiej) „ 1,—
Nowowiejski F.: *Śpiewnik morski.* (Partytura — 34 pieśni) . . . . „ 15,—
— *Śpiewnik morski.* Głosy: tenor-bas (34 pieśni) . . . . „ 1,50
— *Śpiewnik morski.* Głosy: sopran-alt (34 pieśni) . . . . „ 1,50
Praca Zbiorowa: *Od Morza na Ocean, od Wybrzeża do Kolonii* . . „ 1,—
— *Kurs żeglugi śródlądowej* . . . . „ 3,—
— *Rocznik Morski i Kolonialny* (zalecone przez Min. W. R. i O. P. do użytku w szkołach) „ 1,—
Sawiczewski J.: *Łodzie podwodne* . . . . „ 0,50
Stępowski Janusz: *Na morskich szańcach Rzplitej.* Kronika historyczna 1635 r. w 6 odsłonach . . . . „ 2,—
— *Gdynia.* — Deklamacje, śpiewy, tańce i pieśni kaszubskie. Inscenizacja Wandy Tatarkiewicz-Małkowskiej, ilustracja muzyczna Władysława Macury . . „ 0,50
Sowiński M.: *Najprostsze modele żaglowe* . . . . „ 2,50
Sukiennicki H.: *Problem osadnictwa w Południowej Ameryce w rozważaniach międzynarodowych* . . . . „ 1,20
Tomczyk Józef: *Budowa modelu łodzi płaskodennej „Mewa“* (zalecone przez Min. W. R. i O. P. do użytku w szkołach) . . . . . . z planem „ 0,50
Tomaszewski Jan: *Budowa modelu pływającego żaglowca.* Do wykonania z papieru (zalecone przez Min. W. R. i O. P. do użytku w szkołach) z arkuszem wykrojów . . . . „ 0,80
Wańkowicz Melchior: *Na tropach Smętka* (VI wydanie) . . broszura „ 9,80
— *Na tropach Smętka* . . . . opraw. kart. „ 12,40
Warchałowski Kazimierz: *Na wodach Amazonki* . . . . „ 4,50
Zalewski St.: *Abecadło gdańskie* . . . . „ 0,50
Zieliński O.: *Mały słownik Pionierów Kolonialnych* . . . . . . „ 6,—
— *Polska bibliografia Morza i Pomorza* . . . . „ 1,50
Żukowski St.: *Zarys rozwoju okrętów torpedowych* . . . . . . „ 0,50